I

(Įstatymo galią turintys teisės aktai)

REGLAMENTAI

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) 2023/657

2023 m. kovo 15 d.

kuriuo nustatomos Sąjungos naudojimosi savo teisėmis įgyvendinant Susitarimą dėl Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės išstojimo iš Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos ir Europos Sąjungos bei Europos atominės energijos bendrijos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą ir užtikrinant šių susitarimų vykdymą taisyklės

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 43 straipsnio 2 dalį, 91 straipsnio 1 dalį, 100 straipsnio 2 dalį, 173 straipsnio 3 dalį, 182 straipsnio 5 dalį, 188 straipsnį, 189 straipsnio 2 dalį ir 207 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ([1]),

pasikonsultavę su Regionų komitetu,

laikydamiesi įprastos teisėkūros procedūros ([2]),

kadangi:

(1) 2020 m. sausio 30 d. Taryba sudarė Susitarimą dėl Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės išstojimo iš Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos ([3]) (toliau – Susitarimas dėl išstojimo). Tas susitarimas įsigaliojo 2020 m. vasario 1 d.;

(2) 2021 m. balandžio 29 d. Taryba Sąjungos vardu sudarė Europos Sąjungos bei Europos atominės energijos bendrijos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą ([4]) (toliau – Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimas). Tas susitarimas buvo laikinai taikomas nuo 2021 m. sausio 1 d. ir įsigaliojo 2021 m. gegužės 1 d.;

(3) tiek Susitarime dėl išstojimo, tiek Prekybos ir bendradarbiavimo susitarime yra numatyta, kad Šalis konkrečiais atvejais, laikydamasi tuose susitarimuose nustatytų sąlygų ir procedūrų, gali priimti tam tikras priemones. Tomis priemonėmis, be kita ko, gali būti sustabdytas tam tikrų įsipareigojimų pagal atitinkamą Susitarimą vykdymas;

([1]) OL C 365, 2022 9 23, p. 66.
([2]) 2023 m. vasario 14 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2023 m. kovo 7 d. Tarybos sprendimas.
([3]) OL L 29, 2020 1 31, p. 7.
([4]) OL L 149, 2021 4 30, p. 10.

(4) Sąjunga ir Jungtinė Karalystė gali tarpusavyje sudaryti kitus dvišalius susitarimus, laikytinus Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo papildomaisiais susitarimais; tokie papildomieji susitarimai yra neatsiejama Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimu reglamentuojamų bendrų dvišalių santykių ir bendros sistemos dalis. Primenama, kad pagal Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo 774 straipsnio 3 dalį tas susitarimas nėra taikomas Gibraltarui ir neturi jokios galios toje teritorijoje;

(5) jeigu prireiktų priimti vienašales priemones, kaip numatyta Susitarime dėl išstojimo, įskaitant Protokolą dėl Airijos ir Šiaurės Airijos, bei Prekybos ir bendradarbiavimo susitarime, Sąjunga turėtų turėti galimybę, atsižvelgdama į Sąjungos bendrąjį interesą, tinkamai pasinaudoti turimomis priemonėmis – tai turėtų būti galima padaryti greitai, proporcingai, veiksmingai ir lanksčiai, visapusiškai įtraukiant valstybes nares. Sąjunga taip pat turėtų turėti galimybę imtis tinkamų priemonių, jeigu Susitarime dėl išstojimo bei Prekybos ir bendradarbiavimo susitarime nustatytais privalomais ginčų sprendimo mechanizmais neįmanoma veiksmingai pasinaudoti dėl to, kad Jungtinė Karalystė tuo tikslu nebendradarbiauja. Todėl būtina nustatyti tokių priemonių priėmimą reglamentuojančias taisykles ir procedūras;

(6) primenama, kad autonominių priemonių patvirtinimo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 182/2011 ([5]) procedūra pagal šį reglamentą nedaro poveikio Sutartimis suteiktų Tarybos politikos formavimo, koordinavimo ir sprendimų priėmimo funkcijų tęstiniam ir nuolatiniam vykdymui tiek, kiek tai susiję su Sąjungos ir Jungtinės Karalystės susitarimų įgyvendinimu;

(7) siekiant įgyvendinti Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) 16 straipsnio 1 dalyje ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 218 straipsnio 9 dalyje nustatytus įgaliojimus, vidaus sprendimų, susijusių su Susitarimo dėl išstojimo bei Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo įgyvendinimu, priėmimas aptariamas Tarybos sprendimuose (ES) 2020/135 ([6]) ir (ES) 2021/689 ([7]). Kad Taryba galėtų visapusiškai vykdyti savo politikos formavimo, koordinavimo ir sprendimų priėmimo funkcijas toje srityje, ji turėtų būti nuolat ir reguliariai informuojama apie tų susitarimų įgyvendinimą, be kita ko apie visus galimus sunkumus, visų pirma galimus tų susitarimų pažeidimus ir kitas situacijas, dėl kurių gali būti imtasi priemonių pagal šį reglamentą. Tuo atžvilgiu Taryba turėtų būti tinkamai laiku informuojama apie galimus atsakomuosius veiksmus, kurių Sąjunga gali imtis, kad būtų užtikrintas visapusiškas ir tinkamas tų susitarimų įgyvendinimas, taip pat apie tolesnę veiklą, susijusią su priemonėmis, kurių buvo imtasi;

(8) Europos Parlamentas turėtų būti nedelsiant ir išsamiai informuojamas, kaip numatyta SESV 218 straipsnio 10 dalyje, kad jis galėtų visapusiškai naudotis savo prerogatyvomis pagal Sutartis. Komisija turėtų laiku informuoti Europos Parlamentą apie visus galimus sunkumus, visų pirma galimus Susitarimo dėl išstojimo bei Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo pažeidimus ir kitas situacijas, dėl kurių gali būti imtasi priemonių pagal šį reglamentą;

(9) šiame reglamente nustatytos taisyklės ir procedūros, kuriomis reglamentuojama tas pats, kas ir kitomis pagal SESV priimtomis Sąjungos teisės nuostatomis, turėtų būti laikomos viršesnėmis už tas nuostatas;

(10) kad šis reglamentas ir toliau atitiktų savo paskirtį, Komisija per trejus metus nuo jo įsigaliojimo turėtų atlikti jo taikymo srities ir įgyvendinimo peržiūrą ir savo išvadas pateikti Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui. Jei tinkama, kartu su ta peržiūra turėtų būti pateikiami atitinkami pasiūlymai dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų;

([5]) 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

([6]) 2020 m. sausio 30 d. Tarybos sprendimas (ES) 2020/135 dėl Susitarimo dėl Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės išstojimo iš Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos sudarymo (OL L 29, 2020 1 31, p. 1).

([7]) 2021 m. balandžio 29 d. Tarybos sprendimas (ES) 2021/689 dėl Europos Sąjungos bei Europos atominės energijos bendrijos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo ir Europos Sąjungos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės susitarimo dėl keitimosi įslaptinta informacija ir jos apsaugos saugumo procedūrų sudarymo Sąjungos vardu (OL L 149, 2021 4 30, p. 2).

(11) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas ir ypač Sąjungos galimybę greitai, veiksmingai ir lanksčiai naudotis atitinkamomis savo teisėmis pagal Susitarimą dėl išstojimo bei Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai priimti priemones pagal šį reglamentą ir prireikus prekybos ar kitos veiklos apribojimo priemones. Tie įgaliojimai turėtų apimti ir teisę iš dalies keisti priimtas priemones, sustabdyti jų taikymą arba jas panaikinti. Jais turėtų būti naudojamasi laikantis Reglamento (ES) Nr. 182/2011. Atsižvelgiant į tai, kad numatomos priemonės apima bendro pobūdžio aktų priėmimą, ir į tai, kad dauguma numatomų priemonių yra susijusios su to reglamento 2 straipsnio 2 dalies b punkte nurodytomis sritimis, priimant tas priemones turėtų būti taikoma nagrinėjimo procedūra. Jei tinkamai pagrįstais atvejais būtų privalomų skubos priežasčių, siekiant tinkamai apsaugoti Sąjungos interesus Komisija turėtų priimti nedelsiant taikytinus įgyvendinimo aktus;

(12) kai Taryba, laikydamasi SESV 43 straipsnio 3 dalies, nusprendžia visiškai ar iš dalies sustabdyti Jungtinės Karalystės laivų prieigą prie Sąjungos vandenų žvejybos tikslais pagal Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo penktą podalį, ji turėtų atsižvelgti į tokio sustabdymo veiksmingumą skatinant Jungtinę Karalystę laikytis atitinkamo susitarimo ir bet kokio jame nustatyto konkretaus kriterijaus. Toks sustabdymas turėtų būti įgyvendinamas atskirų Jungtinės Karalystės laivų atžvilgiu, laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2017/2403 ([8]) III antraštinės dalies;

(13) kadangi šio reglamento tikslų, t. y. nustatyti taisykles ir procedūras, reglamentuojančias Sąjungos naudojimąsi savo teisėmis pagal Susitarimą dėl išstojimo bei Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą, ir įgalioti Komisiją priimti reikiamas priemones, įskaitant, kai tinkama, prekybos, investavimo ar kitos veiklos, kuri patenka į Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo taikymo sritį, apribojimus, valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl jų masto ir poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamasi ES sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali priimti priemones. Be to, kadangi tik Sąjunga yra viena iš Susitarimo dėl išstojimo bei Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo Šalių, su tais susitarimais susijusių tarptautinės teisės lygmens veiksmų gali imtis tik Sąjunga. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

1. Šiuo reglamentu nustatomos taisyklės ir procedūros, kuriomis siekiama užtikrinti Sąjungos galimybę veiksmingai laiku pasinaudoti savo teisėmis įgyvendinant Susitarimą dėl Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės išstojimo iš Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos (toliau – Susitarimas dėl išstojimo), Europos Sąjungos bei Europos atominės energijos bendrijos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą (toliau – Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimas) bei Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo papildomuosius susitarimus ir užtikrinant tų susitarimų vykdymą.

2. Šis reglamentas taikomas šioms Sąjungos priimamoms priemonėms:

a) tam tikro lengvatinio režimo taikymo atitinkamam produktui ar produktams laikinam sustabdymui, kaip išdėstyta Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo 34 straipsnyje;

b) taisomosioms priemonėms ir įsipareigojimų vykdymo sustabdymui, kaip išdėstyta Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo 374 straipsnyje;

c) pusiausvyros atkūrimo priemonėms ir atsakomosioms priemonėms, kaip išdėstyta Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo 411 straipsnyje;

([8]) 2017 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/2403 dėl tvaraus išorės žvejybos laivynų valdymo, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1006/2008 (OL L 347, 2017 12 28, p. 81).

d) atsisakymui Jungtinės Karalystės oro vežėjams išduoti leidimus vykdyti oro susisiekimą arba techninius leidimus, jų atšaukimui, jų galiojimo sustabdymui, jų naudojimo apribojimui arba jų naudojimo sąlygų nustatymui, taip pat atsisakymui tiems oro vežėjams leisti vykdyti veiklą, leidimo ją vykdyti atšaukimui, jos sustabdymui ar apribojimui arba jos vykdymo sąlygų nustatymui, kaip išdėstyta Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo 434 straipsnio 4 dalyje ir 435 straipsnio 12 dalyje;

e) pripažinimo įsipareigojimų vykdymo sustabdymui, kaip išdėstyta Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo 457 straipsnyje;

f) taisomosioms priemonėms, kaip išdėstyta Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo 469 straipsnyje;

g) kompensacinėms priemonėms, visų pirma įsipareigojimų vykdymo sustabdymui, kaip išdėstyta Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo 501 straipsnyje;

h) taisomosioms priemonėms ir įsipareigojimų vykdymo sustabdymui, kaip išdėstyta Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo 506 straipsnyje;

i) Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo I protokolo taikymo sustabdymui arba nutraukimui, kiek tai susiję su viena ar keliomis pagal SESV patvirtintomis Sąjungos programomis, veiksmais ar jų dalimis, kaip išdėstyta Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo 718 ir 719 straipsniuose;

j) laikinos kompensacijos pasiūlymui ar priėmimui arba įsipareigojimų vykdymo sustabdymui dėl priežasčių, susijusių su sprendimo vykdymu po arbitražo ar ekspertų kolegijos procedūros pagal Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo 749 straipsnį;

k) apsaugos priemonėms ir pusiausvyros atkūrimo priemonėms, kaip išdėstyta Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo 773 straipsnyje;

l) prekybos, investavimo ar kitos veiklos, kuri patenka į Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo taikymo sritį, apribojimo priemonėms, taikytinoms, jeigu priimti sprendimo neįmanoma dėl to, kad Jungtinė Karalystė nesiima veiksmų, būtinų, kad tame susitarime arba Susitarime dėl išstojimo nustatyta ginčų sprendimo procedūra veiktų, įskaitant tuos atvejus, kai nepagrįstai vilkinamos procedūros, t. y. nebendradarbiaujama procese;

m) įsipareigojimų vykdymo sustabdymui dėl priežasčių, susijusių su arbitražo kolegijos sprendimo vykdymu, pagal Susitarimo dėl išstojimo 178 straipsnį;

n) taisomosioms priemonėms, kaip išdėstyta Susitarimo dėl išstojimo protokolo dėl Airijos ir Šiaurės Airijos 13 straipsnyje;

o) apsaugos priemonėms ir pusiausvyros atkūrimo priemonėms, kaip išdėstyta Susitarimo dėl išstojimo protokolo dėl Airijos ir Šiaurės Airijos 16 straipsnyje.

2 straipsnis

Sąjungos naudojimasis savo teisėmis

1. Komisijai suteikiami įgaliojimai įgyvendinimo aktais:

a) priimti šio reglamento 1 straipsnio 2 dalyje nurodytas priemones**,** išskyrus visišką ar dalinį Jungtinės Karalystės laivų prieigos prie Sąjungos vandenų žvejybos tikslais pagal Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą sustabdymą, ir

b) jei priemonės esmė yra įsipareigojimo pagal kurį nors iš 1 straipsnio 1 dalyje nurodytų susitarimų vykdymo sustabdymas, nustatyti prekybos, investavimo ar kitos veiklos, kuri patenka į atitinkamo susitarimo taikymo sritį, apribojimus, kurių priešingu atveju, vykdant įsipareigojimo stabdymą, nustatyti nebūtų galima.

Jei tinkama, tuose įgyvendinimo aktuose nurodoma priimamų priemonių taikymo trukmė.

2. Pagal šį reglamentą priimamos priemonės yra proporcingos siekiamiems tikslams ir veiksmingos skatinant Jungtinę Karalystę laikytis 1 straipsnio 1 dalyje nurodytų susitarimų. Jos atitinka tuose susitarimuose nustatytus konkrečius kriterijus.

3. Komisijai suteikiami įgaliojimai įgyvendinimo aktais iš dalies keisti 1 straipsnio 2 dalyje nurodytas priemones, sustabdyti jų taikymą arba jas panaikinti. Jei tinkama, tuose įgyvendinimo aktuose nurodoma taikymo sustabdymo trukmė.

4. Viena ar daugiau valstybių narių gali prašyti Komisijos priimti 1 straipsnio 2 dalyje nurodytas priemones, jei tai valstybei narei ar valstybėms narėms jos tampa itin aktualios. Jeigu Komisija į tokį prašymą neatsako teigiamai, ji apie to priežastis laiku informuoja Tarybą.

5. Jeigu dėl išliekančių didelių skirtumų šio reglamento 1 straipsnio 2 dalies c punkte nurodytos pusiausvyros atkūrimo priemonės taikomos ilgiau nei metus, viena ar daugiau valstybių narių gali prašyti Komisijos taikyti Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo 411 straipsnyje nustatytą peržiūros nuostatą. Vadovaudamasi Prekybos ir bendradarbiavimo susitarime išdėstytomis nuostatomis, Komisija laiku išnagrinėja tą prašymą ir apsvarsto galimybę tuo klausimu atitinkamai kreiptis į Partnerystės tarybą. Jeigu Komisija į tokį prašymą neatsako teigiamai, ji apie to priežastis laiku informuoja Tarybą.

6. Šio straipsnio 1 ir 3 dalyse nurodyti įgyvendinimo aktai priimami laikantis 3 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

7. Jei yra tinkamai pagrįstų priežasčių, dėl kurių privaloma skubėti, Komisija, laikydamasi 3 straipsnio 3 dalyje nurodytos procedūros, priima nedelsiant taikytinus įgyvendinimo aktus.

8. Kai Taryba, laikydamasi SESV 43 straipsnio 3 dalies, nusprendžia visiškai ar iš dalies sustabdyti Jungtinės Karalystės laivų prieigą prie Sąjungos vandenų žvejybos tikslais pagal Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą, ji taiko šio straipsnio 2 dalyje išdėstytus kriterijus.

3 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda Jungtinės Karalystės reikalų komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip tai suprantama Reglamento (ES) Nr. 182/2011 3 straipsnyje. Laikantis Reglamento (ES) Nr. 182/2011 Europos Parlamentas ir Taryba reguliariai ir nedelsiant informuojami apie komiteto procedūrą.

2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

3. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 8 straipsnis kartu su jo 5 straipsniu.

4. Europos Parlamentas ir Taryba gali bet kuriuo metu pasinaudoti savo teise atlikti tikrinimą pagal Reglamento (ES) Nr. 182/2011 11 straipsnį.

4 straipsnis

Informavimas

1. Siekiant įgyvendinti Sutartyse numatytus Tarybos įgaliojimus, kaip nustatyta sprendimuose (ES) 2020/135 ir (ES) 2021/689, Taryba nuolat ir reguliariai informuojama apie Susitarimo dėl išstojimo ir Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo įgyvendinimą.

2. Siekiant įgyvendinti Sutartyse numatytus Europos Parlamento įgaliojimus ir sudaryti jam sąlygas naudotis savo institucinėmis prerogatyvomis, Europos Parlamentas nedelsiant ir išsamiai informuojamas, laikantis Sutarčių.

5 straipsnis

Santykis su kitomis Sąjungos teisės nuostatomis

Šis reglamentas taikomas nepaisant jokių kitų pagal SESV priimtų Sąjungos teisės nuostatų, kuriomis reglamentuojamas tas pats dalykas.

Teikdama Europos Parlamentui ir Tarybai metines Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo įgyvendinimo ir taikymo ataskaitas, Komisija taip pat pateikia gautų skundų dėl Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo bei tolesnių su tokiais skundais susijusių veiksmų ir pagal šio reglamento 2 straipsnį priimtų priemonių apžvalgą.

6 straipsnis

Peržiūra

Komisija ne vėliau kaip 2026 m. balandžio 12 d. Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui pateikia šio reglamento taikymo ataskaitą, jei tinkama, kartu su atitinkamais pasiūlymais dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų.

7 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Strasbūre 2023 m. kovo 15 d.

Europos Parlamento vardu	*Tarybos vardu*
Pirmininkė	*Pirmininkė*
R. METSOLA	J. ROSWALL